

HANDICAPPOLITIK

2015-2018

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

Titel: Handicappolitik 2015-2018
Udgivet af: Frederiksberg Kommune
Smallegade 1
2000 Frederiksberg

September 2015

Foto: nilsholm.dk
Layout og
grafisk produktion: heidiborg.dk
Tryk: Frederiksberg Bogtryk

Vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 20. april 2015

Skriv til ssa-omraadet@frederiksberg.dk, hvis du har kommentarer og ideer til, hvordan vi skal nå målene i Handicappolitik 2015-2018.

FORORD

Alle borgere har ressourcer og evner, som kan bruges til at skabe et godt liv for sig selv, for andre og sammen med andre. Fysiske eller psykiske handicaps skal ikke være en hindring for Frederiksberg-borgeres mulighed for at udfolde sig – og det skal handicappolitikken være med til at sikre.

På Frederiksberg har vi brug for, at alle borgere får mulighed for at deltage aktivt i byens liv og udvikle sine evner og ressourcer i uddannelse, arbejde og sociale sammenhænge. Det handler ikke om, at alle bare skal klare sig selv – men at vi har ansvar for både os selv og hinanden.

Frederiksberg har brug for alle, og skal vi lykkes med at inddrage alle borgere, skal byens netværk og alle gode kræfter bringes i spil. Hos den enkelte borger, i familien, vennekredsen, boligområderne, på arbejdspladsen, i foreningslivet og kommunen.

Handicappolitikken er et værktøj, som vi skal bruge, når vi for eksempel planlægger indsatser, der skal gøre det lettere at bevæge sig rundt i byen, også med et fysisk handicap. Det er det værktøj, vi skal bruge, når vi samarbejder om,

at børn med funktionsnedsættelse kan deltage i skole og uddannelse. Og det er det værktøj vi skal bruge, når vi vil gøre det nemmere for borgere med handicap at benytte byens mange kultur- og fritidstilbud.

En bred kreds har givet værdifulde forslag til Frederiksbergs nye handicappolitik: Borgere, samarbejdspartnere og medlemmer af råd og brugerorganisationer. Ikke mindst Handicaprådet har indgået konstruktivt i samarbejdet om handicappolitikken. Takket været det levende engagement har vi nu en handicappolitik, der har gode muligheder for at gøre en forskel i hverdagen, og vi ser frem til det videre samarbejde om at få politikken ud og leve blandt byens borgere.

En fortsat tæt dialog med borgere og samarbejdspartnere bliver helt afgørende for, at politikken konkret bidrager til en mere rummelig by. Hvert år vil vi kigge på de konkrete udfordringer, vi står overfor, og hvad der skal til for at nå handicappolitikens mål. Forandringerne skal ske igennem de praktiske handleplaner, hvor vi sammen med borgere og organisationer prioriterer indsatsen og de tilbud, der skal til for at nå handicappolitikens ambition om, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer.

Jørgen Glenthøj
Borgmester

Pernille Høxbro
Formand for Socialudvalget

VÆRDIER FOR HANDICAPPOLITIKKEN

Handicappolitikken tager udgangspunkt i værdierne om tilgængelighed, inklusion og aktivt medborgerskab og i FN's handicap-konventionen

---

TILGÆNGELIGHED

„Tilgængelighed“ forstås i handicappolitikken som den lige adgang til fysiske omgivelser og transportmuligheder, information og kommunikation samt andre faciliteter og tilbud, der er åbne for offentligheden.

Tilgængelighed understreger f.eks. vigtigheden af at sikre lige adgang for borgere med handicap til offentlige institutioner f.eks. på kultur- og fritidsområdet og uddannelsesinstitutioner, tilgængelighed i forhold til arbejdsmarkedsdeltagelse og uddannelse mv.

INKLUSION

„Inklusion“ forstås i handicappolitikken som oplevelsen af at være en værdifuld deltager i samfundets fællesskaber. Med begrebet inklusion sættes der fokus på fællesskaberne, og hvordan den enkelte borger bliver en del af disse.

Det kræver noget af alle byens borgere, civilsamfund og kommunen, når der skal skabes fællesskaber for alle.

AKTIVT MEDBORGERSKAB

„Aktivt medborgerskab“ forstås som den aktive deltagelse i byen. Det kan blandt andet ske gennem brug af de demokratiske rettigheder på Frederiksberg og ved at tage ansvar for fællesskabet og sine medborgere uanset baggrund.

Det handler om den enkeltes mulighed for at blive en aktiv deltager og bidrage i byens foreninger, lokale boligområder, skoler, i nære relationer mv. Det handler om, at den enkelte sættes i stand til og gives mulighed for at blive medskaber af løsninger for sig selv og fællesskabet.

Handicappolitikken tager afsæt i FN's Handicapkonvention og den danske lovgivning, der har til formål at sikre, at alle borgere, uanset et handicap, har mulighed for at bidrage med deres ressourcer i samfundslivet på lige fod med andre.

FN'S HANDICAPKONVENTION: Artikel 3 – Generelle principper

Konventionens principper er:

- a) Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer
- b) Ikke-diskrimination
- c) Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet
- d) Respekt for forskellighed og accept af personer med handicap som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden
- e) Lige muligheder
- f) Tilgængelighed
- g) Ligestilling mellem mænd og kvinder
- h) Respekt for de udviklingsmuligheder, som børn med handicap har, samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet.

De forenede Nationer (2009): Konventionen om rettigheder for personer med handicap

Frederiksberg Kommunes handicappolitik bygger også på de principper, der er bærende for den danske handicappolitik

- Kompensation – der skal tilbydes ydelser og hjælpemidler, som afhjælper eller begrænser følger af en nedsat funktionsevne
- Sektoransvar – hver enkelt sektor eller virksomhed, som leverer ydelser eller service til borgerne i almindelighed, skal levere de samme ydelser til personer med handicap på en tilgængelig og brugbar måde
- Solidaritet – støtteforanstaltninger og merudgifter som følge af en funktionsnedsættelse påhviler ikke den enkelte, men betales af det offentlige i henhold til den relevante lovgivning
- Ligebehandling – for at skabe lige muligheder for alle skal der om nødvendigt ydes positiv forskelsbehandling efter det enkelte menneskes særlige behov og egne muligheder

Der er tale om store indbyrdes forskelle indenfor gruppen af borgere med handicap. Det betyder, at borgere med handicap skal støttes til i videst muligt omfang i at udnytte egne ressourcer, så de er i stand til at klare sig selv. Såfremt dette ikke er tilstrækkeligt for at opnå lige muligheder for at deltage i samfundslivet, skal borgere med funktionsnedsættelser kompenseres med de nødvendige ydelser og hjælpemidler, som afhjælper eller begrænser følgerne af en nedsat funktionsevne. Således skal kompensation for de funktionsbegrænsninger, der følger af handicappet kombineres med en målrettet rehabiliterende indsats for at styrke og udvikle den enkelte borgers funktionsniveau.

Handicappolitikken skal ses i sammenhæng med Frederiksberg Kommunes andre politikker, som sætter rammerne for alle kommunens borgere. Handicappolitikken præciserer de særlige forhold, der er for borgere, som på grund af fysiske eller psykiske handicap har brug for særlig opmærksomhed for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

BORGER, NETVÆRK OG CIVILSAMFUND I FOKUS

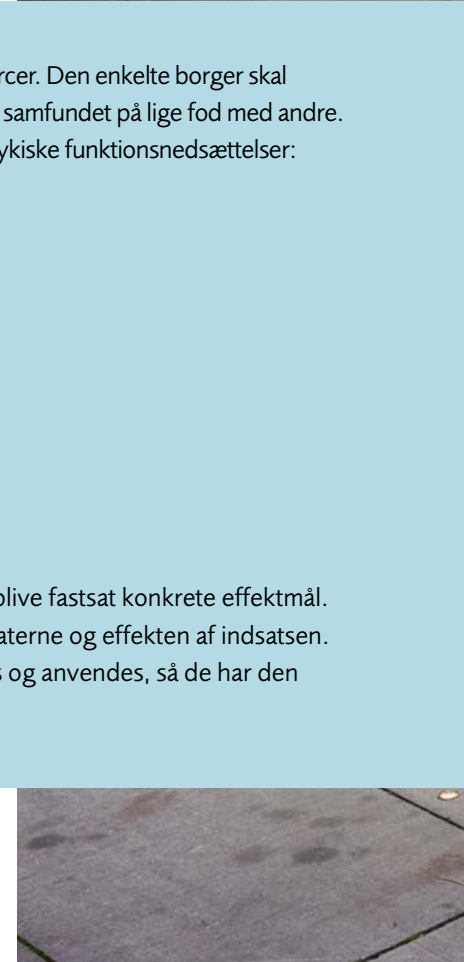
Alle borgere på Frederiksberg har det samme behov for trykthed, et sundt helbred og at kunne bidrage positivt til byen og samfundet. Det gælder ikke mindst for de borgere, som handicappolitikken skal være med til at sikre gode livsbetingelser for. Det er de borgere, som på grund af fysiske eller psykiske handicap har brug for særlig opmærksomhed for at kunne deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Politikken henvender sig derfor både til den enkelte borger og til de mange medborgere, som i familien, i vennekredsen, i boligområdet, i virksomhederne og i foreningslivet kan være med til at skabe gode rammer om den enkeltes liv.

På Frederiksberg er det ambitionen, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal derfor støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. I løbet af perioden 2015-2018 er det derfor målet, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- **udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser**
- **har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere**
- **er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv**
- **gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse**
- **er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet**
- **lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer**

Arbejdet med at realisere ovenstående mål vil ske igennem årlige handleplaner, hvor der vil blive fastsat konkrete effektmål. Handleplanerne vil tage udgangspunkt i dokumenterede udfordringer og følger op på resultaterne og effekten af indsatsen. Herigennem sættes fokus på at sikre, at indsatser og ressourcer koordineres, sammentænkes og anvendes, så de har den mest effektfulde virkning for borgerne og sikrer en høj kvalitet i de offentlige ydelser.

Udfordringen for disse borgere er, at der næsten overalt stilles større krav om praktiske og sociale kompetencer i bred forstand. Mange institutionelle og organisatoriske rammer er under konstant forandring. Det stiller øgede krav til borgernes omstillingsparathed og fleksibilitet, og det er i stigende grad afgørende, at den enkelte borger hurtigt kan tilegne sig nye færdigheder og indgå i tætte samspils- og samarbejdssituationer.

Muligheden ligger i den stigende erkendelse af, at alle borgere har ressourcer og evner, som kan udvikles og bruges, og at dette både kan gøres af den enkelte og i samspil med andre. Vi har i dag erfaring for, at mange barrierer kan nedbrydes eller overvindes gennem målrettede indsatser, som involverer byens mange gode kræfter.

Den enkelte borger står ikke alene. Den enkelte skal altid være i centrum, men omgivelserne - de nære netværk, arbejdspladserne, boligforeningerne, de frivillige foreninger og mange flere – er en uvurderlig ressource i den enkeltes liv, som kan være med til at åbne nye livsmuligheder.

Alle har evner og potentialer, som kan bruges til at skabe et godt liv for sig selv, for andre og sammen med andre. Det handler ikke om, at alle bare skal 'klare sig selv' – men en overbevisning om, at vi har ansvar for både os selv og hinanden.

Alle borgere på Frederiksberg har det samme behov for tryghed, et sundt helbred og at kunne bidrage positivt til byen og samfundet

På Frederiksberg tager vi derfor udgangspunkt i de mange ressourcer, muligheder og potentialer, som handicappolitikken handler om. De fire pejlemærker for politikken er:

- Borgere med handicap er en ressource i eget liv og i civilsamfundet
- Det nære netværk er en ressource i den enkelte borger med handicaps liv
- Civilsamfundet er en ressource i borgere med handicaps liv
- De fælles ressourcer i Frederiksberg Kommune skal komme borgere med handicap og civilsamfundet til gode

---

BORGERE MED HANDICAP ER EN RESSOURCE I EGET LIV OG I CIVILSAMFUNDET

Det er den enkeltes ansvar at udvikle og udnytte sine evner så langt det er muligt, også til gavn for fællesskabet, og det er omgivelsernes ansvar at støtte den enkelte i dette

Alle mennesker har behov for at være i samspil med deres medmennesker. Alle har evner og ressourcer, som både kan bruges af den enkelte og være til glæde for omgivelserne. Det er den enkeltes ansvar at udvikle og udnytte sine evner så langt det er muligt, også til gavn for fællesskabet, og det er omgivelsernes ansvar at støtte den enkelte i dette.

For de borgere, som på grund af handicap ikke kan yde det samme som deres medborgere, skal støtten sigte mod en tilværelse på lige fod og i værdigt samliv med andre.

Barrierer kan nedbrydes eller overvindes. For den enkelte borger sker dette gennem rehabilitering og kompensation for funktionsnedsættelse. Rehabilitering er en fælles betegnelse for de indsatser, der styrker den enkeltes funktionsevne, færdigheder og sociale kompetencer. For grupper af borgere med særlige behov sker dette også ved at sikre fysisk og kommunikativ tilgængelighed til byrummet og de tilbud og muligheder, der er i det.

Det betyder, at

- Den enkelte skal videst muligt udvikle og udnytte sine evner i uddannelse, arbejde og sociale fællesskaber
- For borgere med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser er kompensation og rehabilitering, som bygger på den enkeltes ressourcer, og støtte fra omgivelserne vejen til selvbestemmelse og mestring af eget liv
- Den enkelte skal have den nødvendige støtte til at udvikle og udnytte sine ressourcer, det omfatter blandt andet målrettede tilbud til borgere med særlige behov

---

DET NÆRE NETVÆRK ER EN RESSOURCE I DEN ENKELTE BORGER MED HANDICAPS LIV

Udgangspunktet er, at det ved en åben tilgang og dialog kan lade sig gøre at skabe gode rammer

De fleste mennesker har familie og nære netværk, herunder venner, kollegaer, studiekammerater og naboer, som danner den daglige ramme om deres udvikling til samfundsborgere. Livsnerven i gode netværk er den tryghed, de følelsesmæssige bånd og de opdragende påvirkninger, som præger den enkelte, ikke kun i opvæksten, men også i det senere liv. Det er derfor ikke mindst for børn og unge med et handicap afgørende, at familien inddrages i de indsatser, som skal styrke den enkeltes evner og kompetencer.

Ved overgangen til voksenlivet skal familien fortsat kunne være en vigtig ressource for den enkelte borger med handicap, men det skal være i respekt for den enkeltes integritet, selvbestemmelse og livsvalg. Udgangspunktet er, at det ved en åben tilgang og dialog kan lade sig gøre at skabe gode rammer for både en naturlig selvstændiggørelse og for den støtte, det er muligt at få fra familien.

Det betyder, at

- Det nære netværk og især familien, skal inddrages aktivt i den enkeltes rehabilitering som en del af et støttende netværk, på en måde, som bidrager til den enkeltes egen livsudvikling og selvstændighed
- Denne inddragelse skal ske med respekt for den enkeltes selvstændighed og selvbestemmelse

---

CIVILSAMFUNDET ER EN RESSOURCE I BORGERE MED HANDICAPS LIV

Civilsamfundets sociale ansvar kommer til udtryk i en bred variation af indsatser i den frivillige verden, i boligområderne og i virksomhederne

Alle mennesker lever i kontakt med andre, når de bor dør-om-dør i boligområderne, deltager i foreningslivet, mødes på arbejdspladsen og de mange andre sammenhænge, hvor mennesker færdes. Det private liv leves i civilsamfundet, som rummer mange udfordringer, tilbud og muligheder.

Mange borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser har imidlertid svært ved at opfatte sig selv som aktive deltagere i civilsamfundet. Dette skal ændres, så alle kan opleve sig selv som en del af et inkluderende fællesskab.

Civilsamfundets sociale ansvar kommer til udtryk i en bred variation af indsatser i den frivillige verden, i boligområderne og i virksomhederne, som i stigende omfang arbejder sammen for at skabe bedre rammer for inklusion og aktivt medborgerskab. Den enkelte borger med funktionsnedsættelse skal støttes til at indgå i disse sammenhænge, som giver mulighed for en plads til alle.

Det betyder, at

- Vi skal støtte op om den frivillige verden, som tager hånd om medborgere, som på grund af funktionsnedsættelser, manglende netværk eller andre problemer har brug for særlig støtte eller opmærksomhed og medvirker til inddragelse i lokalsamfundets fællesskaber
- Virksomhedernes sociale ansvar skal understøttes med udvikling af både virksomhedernes betydning for omverdenen og deres forretningsgrundlag

---

DE FÆLLES RESSOURCER I FREDERIKSBERG KOMMUNE SKAL KOMME BORGERE MED HANDICAP OG CIVILSAMFUNDET TIL GODE

Kommunen har en stadig vigtigere rolle som facilitator af samarbejde og samskabelse mellem de mange aktører i byen og i civilsamfundet

Kommunen er som myndighed garant for, at borgernes rettigheder efter lovgivningen opfyldes, og at de nødvendige serviceydelser og tilbud leveres – uanset om de leveres af kommunen selv eller af andre leverandører. Kommunen følger derfor løbende udviklingen i borgernes behov på de forskellige lovgivningsområder og tager initiativ til at håndtere nye udfordringer, når de opstår.

Borgernes livskvalitet og udfoldelsesmuligheder handler imidlertid om andet og meget mere end lovgivning. Livet i byen og i civilsamfundet er også rammen om den enkeltes liv. Kommunen har derfor en stadig vigtigere rolle som facilitator af samarbejde og samskabelse mellem de mange aktører i byen og i civilsamfundet, som kan være med til at sikre tilgængelighed, lige muligheder og gode livsbetingelser for alle borgere.

Det betyder, at

- Kommunen skal have en helhedsorienteret tilgang til borgerne og byen, som løbende sikrer identificering og håndtering af nye udfordringer og løsningsmuligheder
- Kommunen skal være facilitator af samarbejde og samskabelse mellem byens aktører, som understøtter borgernes muligheder for at opnå inklusion og aktivt medborgerskab
- Kommunen skal som myndighed og serviceleverandør sikre de grundlæggende tilbud i forhold til tilgængelighed for borgere med handicap til offentlige institutioner på kultur- og fritidsområdet, på uddannelsesinstitutioner mv. Kommunen skal endvidere sikre forebyggelse og sundhedsfremme, undervisning og uddannelse, arbejdsmarkedsrettede og sociale indsatser samt kultur- og fritidsaktiviteter

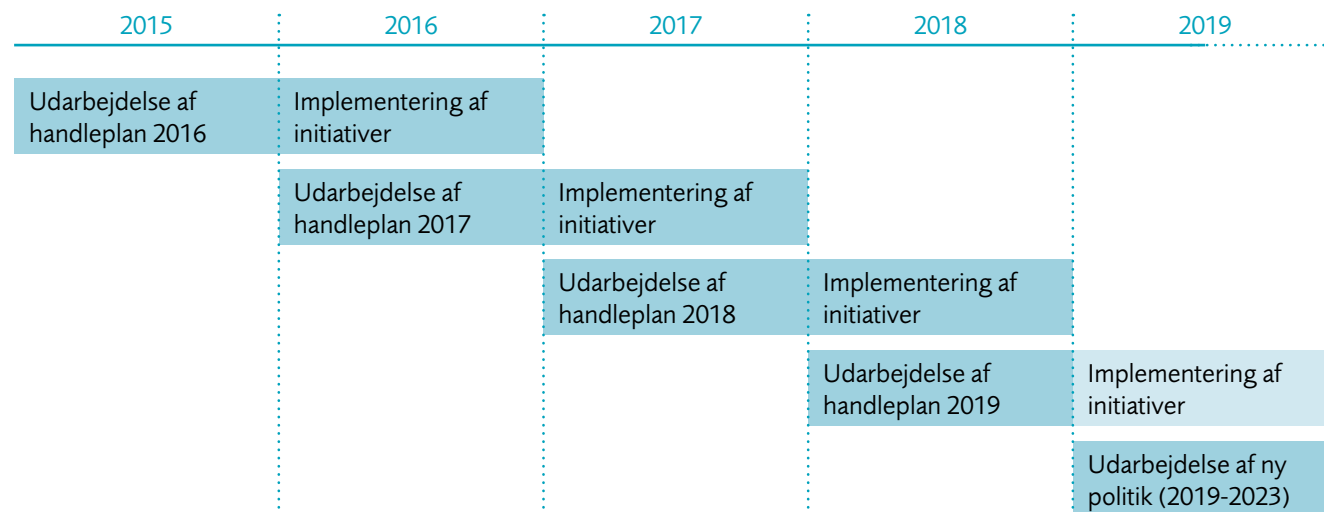

HVORDAN NÅR VI MÅLENE

Handicappolitikken skal gøres til virkelighed. Dette skal foregå i et bredt samarbejde med alle relevante aktører i byen om de indsatser, som skal være med til at opfylde politikens effektmål.

For at give dette samarbejde retning og indhold og sikre fremdrift vil der blive udarbejdet en tværgående, årlig handleplan.

Politikken dækker perioden 2015-2018. Arbejdet med handleplaner vil ske efter følgende kadence:

Udarbejdelsen af den årlige handleplan vil ske med forankring i de relevante politiske udvalg i Frederiksberg Kommune med inddragelse af eksterne samarbejdspartnere og kommunens råd. Handleplanen vil, efter politisk behandling med høring i de relevante råd, indgå i den årlige budgetproces og i prioriteringen af indsatserne over for borgerne.

Udgangspunktet for handleplanen vil være de langsigtede effekter, der ønskes opnået for borgere med fysisk og psykisk handicap. Hvert år vil der blive fulgt op på opnåelsen af politikkenes effektmål og resultaterne af indsatsen. På baggrund heraf vil der blive igangsat konkrete initiativer og udviklingsprojekter, som fremmer opnåelsen af målsætningerne. Udmøntningen af handleplanen vil ske efter følgende årshjul:

---

1. KVARTAL

- Analyse af aktuelle behov og status på det foregående års initiativer
- Udarbejdelse af udkast til handleplan i samarbejde med de relevante eksterne aktører, herunder kommunernes råd

---

2. KVARTAL

- Politisk behandling af udkast til handleplan
- Udkastet til handleplan sendes i høring i de relevante råd

---

3. KVARTAL

- Handleplanen indgår i budgetprocessen

---

4. KVARTAL

- Den endelige handleplan vedtages og implementeres det efterfølgende år

I forbindelse med udarbejdelse af handleplanen vil der blive udarbejdet konkrete målbare indikatorer for en positiv udvikling for gruppen af borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse i forhold til politikkenes målsætninger.

MÅL

På Frederiksberg er det ambitionen, at alle borgere har mulighed for at bidrage med deres ressourcer. Den enkelte borger skal derfor støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre.

Det er målet, at en større andel af borgere med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser:

- udnytter deres evner og mestrer eget liv på egne betingelser
- har de samme muligheder for at leve et sundt liv som alle andre borgere
- er aktive i samfunds-, forenings- og det demokratiske liv
- gennemfører en ungdoms- og videreuddannelse
- er aktivt bidragende på arbejdsmarkedet
- lever i trygge og tilgængelige bolig- og nærmiljøer

KONTAKT

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet
Frederiksberg Rådhus
Smallegade 1
2000 Frederiksberg
Kontakt: ssa-omraadet@frederiksberg.dk

Handicaprådet
Frederiksberg Rådhus
Stuen, værelse 17
2000 Frederiksberg
Tlf. 3821 2113
Mail: handicapradaad@frederiksberg.dk